

Ποιοι εμποδίζουν τα πανεπιστήμια να είναι διαρκώς ανοικτά

Πρυτάνεις έτοιμοι για όλα

Του Λουκά Βλάχου | ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ «ΤΑ ΝΕΑ»: 05/10/2011 08:00 |

Είναι φανερό ότι δύσκολα θα προχωρήσει η εφαρμογή του νέου νομικού πλαισίου για το πανεπιστήμιο, αν δεν έχουμε εξασφαλίσει την ομαλή ακαδημαϊκή λειτουργία του. Οι πρυτάνεις γνωρίζουν πώς να δυναμιτίσουν την ομαλή ακαδημαϊκή λειτουργία και επενδύουν πολιτικά στην απουσία της, χρεώνοντάς την στον νέο νόμο και στο υπουργείο. Ξεχνούν φυσικά ότι τα φαινόμενα αυτά είναι τόσο παλιά όσο και ο προηγούμενος νόμος που ζητούν να μην καταργηθεί. Παίζοντας τον ρόλο του προφήτη για κάτι που δημιουργούν μόνοι τους, ανακοινώνουν: «Η Σύνοδος των Πρυτάνεων, μετά την πρώτη Διοικητική Πράξη εφαρμογής του νόμου, διαπιστώνει τα αδιέξοδά του...». Η αλήθεια είναι ότι από τον Ιούνιο προετοιμάζουν το έδαφος της αναταραχής και των καταλήψεων στα πανεπιστήμια για να ανατρέψουν την εφαρμογή του νέου νόμου βάζοντας μπροστά τους φοιτητές. Για τον λόγο αυτό, ζήτησαν αρχικά μερικούς μήνες για να μελετήσουν τον νόμο πριν ψηφιστεί. Στη συνέχεια, έστειλαν ηλεκτρονικά μηνύματα στους φοιτητές να επιστρέψουν από τις παραλίες και να αρχίσουν τον «αγώνα», διακηρύττουν σε όλους τους τόνους ότι είναι αντίθετοι στον νέο νόμο και δίνουν αναβολή έναρξης της εξεταστικής περιόδου για να αποφασιστούν καταλήψεις από τις γενικές συνελεύσεις των φοιτητικών συλλόγων. Κάτι ξέρει λοιπόν ο πρύτανης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου όταν βάζει μόνος του την ερώτηση «Τις καταλήψεις τις υποκινούν οι πρυτάνεις και όσοι διαφωνούν με τον νόμο;», απαντά: «Εδώ ο μετεωρολόγος κατηγορείται για την κακοκαιρία» ενώ γνωρίζουμε όλοι ότι ο πρύτανης παρεμβαίνει ενεργά στις εξελίξεις!

Η ανακοίνωση της άτυπης συνόδου των πρυτάνεων θα ομολογήσει ότι «οι έλληνες πανεπιστημιακοί (εννοεί οι πρυτάνεις), αντιλαμβάνονται (sic) την αντίδραση των φοιτητών τους...». Πρώτα λοιπόν υποδαυλίζουν τις καταλήψεις και μετά τακτοποιούν με «διευκολύνσεις» τους «αγωνιζόμενους φοιτητές». Οι πρυτάνεις θα υποσχεθούν: «Τα ακαδημαϊκά όργανα των ιδρυμάτων θα αντιμετωπίσουν (πώς άραγε;) τα προβλήματα που αφορούν την απονομή των πτυχίων, την εξεταστική περίοδο και το εξάμηνο, στο πλαίσιο της αυτοτέλειάς τους». Παρακάμπτοντας τον νόμο θα προσπαθήσουν να κάνουν το εξάμηνο «λάστιχο», για να δείξουν ότι «αντιλαμβάνονται την αντίδραση των φοιτητών» και δεν πουλάνε εύκολα τους «αγώνες» όσων τους ακολούθησαν. Την έκπληξη την κρατούσαν για το τέλος, όταν ανακοινώνουν ότι «η ρητή κατάργηση του πανεπιστημιακού ασύλου και η αφαίρεση των σχετικών αρμοδιοτήτων από τις πρυτανικές Αρχές, δίνει έδαφος σε δυνάμεις και πρακτικές που απειλούν τις δημοκρατικές κατακτήσεις και την ακαδημαϊκή μας παράδοση».

Χιλιάδες πανεπιστημιακοί πληρώνονται και κάθονται στα σπίτια τους. Τα πανεπιστήμια δεν λειτουργούν και οι «φρουροί της επανάστασης» δεν επιτρέπουν στους καθηγητές την είσοδο στα γραφεία τους «για να σταματήσουν την έρευνα» και να καταργήσουν βάνουσα το άσυλο των ιδεών. Κρατούν κλειστά τα πανεπιστήμια ασκώντας βία και «τσαμπουκά» σε όσους τους αμφισβητούν. Τι απ' τα δύο λοιπόν απειλεί τις δημοκρατικές κατακτήσεις, η κατάργηση ή η μη εφαρμογή του ασύλου;

Προέχει λοιπόν της εφαρμογής του νέου νομικού πλαισίου η ευθύνη της Πολιτείας και της πανεπιστημιακής κοινότητας να κρατήσουν ανοικτό το πανεπιστήμιο. Το πρόβλημα όμως της «ανακατάληψης του πανεπιστημίου» και της επικράτησης του κινήματος «Ανοικτά Πανεπιστήμια» δεν είναι απλό στην εφαρμογή του για τους παρακάτω λόγους:

1. Μικρές ομάδες φοιτητών που διατηρούν δικούς τους χώρους (τα περίφημα «στέκια») κινούνται ανενόχλητες και μπορούν να καταλάβουν σχολές, κτίρια, να διακόψουν εξετάσεις, μαθήματα, συνεδριάσεις. Η ανοχή αλλά και η αμηχανία των οργάνων διοίκησης και των εκπαιδευτικών μπροστά στον «τσαμπουκά» αυτών των ομάδων έχει μακρά ιστορία. Η ανατροπή της σημερινής κατάστασης ισοδυναμεί με «πόλεμο» μεταξύ αυτών που επιθυμούν το ανοικτό πανεπιστήμιο και των παρατάξεων που συνήθισαν να έχουν τον πρώτο και τελευταίο λόγο για το αν θα μείνει ανοικτό ή κλειστό το πανεπιστήμιο.
2. Η Αστυνομία είναι απρόθυμη να παρέμβει, αντιδρώντας σαν να μην έχει περάσει ο νέος νόμος που καταργεί το άσυλο σε περιπτώσεις παραβατικότητας. Η κατάργηση του ασύλου δεν έχει καμιά αξία αν η Αστυνομία δεν παρεμβαίνει για να κρατήσει ανοικτά τα πανεπιστήμια ενώ οι πανεπιστημιακοί διστάζουν ή δεν θέλουν να ομολογήσουν την αδυναμία τους να τα ανοίξουν.
3. Ο ρόλος των πρυτανικών Αρχών μέσα στο πανεπιστήμιο (δυστυχώς) είναι να αποδείξουν ότι ο νέος νόμος είναι ανεφάρμοστος.

Το πρώτο πράγμα που πρέπει να μελετήσει το Συμβούλιο και ο νέος πρύτανης κάθε πανεπιστημίου πριν καν ξεκινήσει η θητεία του με τον νέο νόμο είναι να εκπονήσουν και να εφαρμόσουν ένα σχέδιο ανακατάληψης και ομαλής λειτουργίας του. Στην Ευρώπη, τα πανεπιστήμια συζητούν για την καινοτομία, την αριστεία και τις νέες μορφές διδασκαλίας μέσα στα νέα δεδομένα της γενικευμένης οικονομικής κρίσης, αναζητώντας παράλληλα τους άριστους επιστήμονες με διεθνείς διαγωνισμούς. Στην Ελλάδα χαραμίζουμε πολλά εκατομμύρια ευρώ σε πανεπιστήμια παραδομένα σε μια χούφτα ανώριμα παιδιά που φαντασιώνονται τους διαδόχους του Τσε Γκεβάρα και θα χρειαστεί «πόλεμος» για να κατακτηθεί το αυτονόητο: «τα πανεπιστήμια πρέπει να είναι συνεχώς ανοιχτά».

Ο Λουκάς Βλάχος είναι καθηγητής στο Τμήμα Φυσικής του ΑΠΘ
Vlahos@astro.auth.gr